

Výkony cestovného ruchu na Slovensku v kontexte kultúrneho dedičstva

Doc. Ing. Andrej MALACHOVSKÝ, PhD.

Katedra cestovného ruchu a spoločného stravovania

Ekonomická Fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

Lokality UNESCO v SR

- ▶ Banská Štiavnica
 - ▶ Spišský hrad
 - ▶ Vlkolíneč
 - ▶ Jaskyne a priepasti Slovenského Krasu
 - ▶ Bardejov
 - ▶ Bukové pralesy Karpát NP Poloniny a Vihorlat v CHKO Vihorlat
 - ▶ Drevené kostolíky
 - ▶ Levoča
-

Zaujímavosti z návštevnosti

► Banská Štiavnica

Prírastok prenocovaní v roku 2016 o 20 % na 53 297

- Spišský hrad

v roku 2016 navštívilo 209 tis. návštevníkov, spolu s múzeom v Levoči 250 tis. návštevníkov

Vlkolíneč

- V roku 2016 navštívilo 59 tis návštevníkov, po dobudovaní infraštruktúry sa kapacita zväčší trojnásobne

Košice a ich jedinečnosť

- ▶ – dostupnosť 18 pamiatok UNESCO v okolí
- ▶ kostol v Žehre
- ▶ Levoča
- ▶ Spišské podhradie
- ▶ Katedrála v Spiš. kapitule
- ▶ Kežmarok
- ▶ Bardejov
- ▶ Drevené kostolíky v Ruskej Bystrej, Ladomírovej, Burdžali, Hervartove
- ▶ Vihorlatský Prales

- ▶ Jaskyne – Dobšinská ľadová, Jasovská, Gombasecká, Krásnohorská, Ochtinská aragonitová, Domica

Návštevnosť vybraných pamiatok v Rakúsku

▶ Dolné Rakúsko

- Zámocký park Laxenburg 923 tis.

- Horné Rakúsko

- Postlingbergbahn Linec 662 tis.

- Salzburg

- Mestské hradby 1,1 mil

▶ **Štajersko**

- ▶ Grazer Schlosberg – hora dostupná lanovkou 1,13 mil
- ▶ Basilika Mariazell 700 tis.

▶ **Tirolsko**

- ▶ Svarovského krištáľový svet 540 tis.

▶ **Bregenz**

- ▶ Železnica a lesný park 600 tis.

- ▶ **Viedeň**
 - ▶ Svätoštefánsky dóm 5,3 mil.
 - ▶ Zámok Schonbrunn 2,9 mil.
-

Výsledky cestovného ruchu v roku 2015 a 2016 – naozaj zlepšenie?

Ukaz/ro k (tis. pren)	1998	2008	2014	2015	2016	2016/ 2008
Zahr. prenoc.	3 312	5 261	3 905	4 456	5 145	- 116
Dom. prenoc.	7 145	7 203	6 997	7 894	8 993	+ 1 790
Spolu prenoc.	10 457	12 464	10 901	12 350	14 138	+ 1 674

Výsledky CR – klíčové trhy

Ukaz/ro k (tis. pren)	1998	2008	2014	2015	2016	2016/ 2008
CZ	792	1 705	1 225	1 402	1720	+ 15
PL	492	942	412	430	473	- 469
HU	167	225	125	153	195	- 30
AT	112	158	134	157	168	+ 10
UA	107	120	191	160	173	+ 53
Susedia	1 670	3 150	2 087	2 302	2 729	- 421
DE	825	682	423	451	470	- 212
RUS	132	111	167	107	103	- 8

Cestovný ruch v krajoch

– prenocovania spolu

R/Preno c. v tis	2008	2014	2015	2016	2015/ 2008	2016/ 2008
BA	1 859	2 025	2 555	3 004	+ 696	+ 1 145
TT	1 204	1 112	1 181	1 201	- 23	- 3
TN	1 218	987	1 109	1 280	- 109	+ 62
NR	750	656	708	824	- 42	+ 74
ZA	2 536	2 148	2 440	2 779	- 96	243
BB	1 624	1 293	1 397	1 617	- 227	- 7
PO	2 448	2 143	2 362	2 732	- 86	+ 284
KE	825	537	598	721	- 227	- 104
SPOLU	12 464	10 901	12 350	14 138	- 114	+ 1 674

CR v SR a krajoch

– prenocovania spolu – závery

V roku 2015 sa stále nedosiahla úroveň dopytu z roku 2008, až rok 2016 priniesol zlepšenie

Jediným regiónom, ktorý presiahol úroveň roku 2008 je Bratislava, a to o takmer 700 tis prenocovaní a v roku 2016 o 1,145 mil. prenocovaní

Najslabšie výsledky dosahujú regióny Košíc a Banskej Bystrice

Cestovný ruch v krajoch

– prenocovania zahraniční

R/Preno c. v tis	2008	2014	2015	2016	2015/ 2008	2016/ 2008
BA	1 009	1 060	1 392	1 637	383	628
TT	669	550	566	571	- 103	- 98
TN	350	203	215	365	- 135	15
NR	355	263	286	273	- 69	- 82
ZA	1 180	787	853	972	- 327	- 208
BB	354	184	202	232	- 152	- 122
PO	1 050	671	715	833	- 335	- 217
KE	294	186	227	262	- 67	- 32
SPOLU	5 261	3 904	4 456	5 145	- 805	- 116

CR v krajoch – prenoc. zahraniční

- Bratislava dosiahla v rokoch 2008 – 2015 rast počtu prenocovaní zahraničných hostí o 38 % z úrovne 1,09 mil. prenoc na úroveň 1,392 mil. hostí a následne na 1,637 mil. prenoc.
- Podiel Bratislavy sa v uvedenom období zmenil na trhu počtu prenocovaní zahr. hostí z 19,18 % na 31,24 % a do roku 2016 na 31,8 %
- Počet prenocovaní zahraničných hostí 2015/2008 v regiónoch klesol z 4,252 mil. na 3,088 mil. čo je strata 38 % trhového podielu !!!

CR v krajoch – prenoc. domáci

R/Preno c. v tis	2008	2014	2015	2016	2015/ 2008	2016/ 2008
BA	850	965	1 163	1 367	313	517
TT	535	562	615	630	80	95
TN	868	784	894	1 007	26	139
NR	395	393	422	459	27	64
ZA	1 356	1 361	1 587	1 807	231	451
BB	1 271	1 109	1 195	1 385	- 76	114
PO	1 397	1 472	1 647	1 879	250	482
KE	531	351	371	459	- 160	-72
SPOLU	7 203	6 997	7 894	8993	691	1 790

CR v krajoch – prenoc. domáci

- Vývoj v počte prenocovaní začal byť výrazne pozitívny až po roku 2014
- Príčina je bezprecedentná miera terorizmu a násilia vo svete a strata dôvery vo viaceré kľúčové dovolenkové ciele Slovákov, nie úspech politiky CR a marketingu CR na úrovni štátu
- Dôkazom nepripravenosti na vývoj v iných regiónoch je znovu disproporčný rast Bratislavy, Tatier a Liptova

CR v konkurenčnom pohľade – zmena 2014/2008 v %

Štát/druh CR	Spolu	Zahraniční	Domáci
EU 28	14,8	21,4	9,8
CZ	9,3	10,6	8,0
HU	30,4	23,4	37,5
AT	5,5	4,5	7,9
PL	17,5	27,7	15,3
SK	- 12,1	- 25,1	- 2,6

Závery a odporúčania

- Kultúrne dedičstvo významne pomáha menej rozvinutým regiónom v návštevnosti a ekonomickom rozvoji
 - Potrebné vyhl'adávať a pripraviť ďalšie pamiatky a lokality na zápis
 - Potreba aktívneho prístupu miest, obcí aj vlády
 - Následné refundácie prostriedkov vynaložených v procese zápisu pre mestá a obce a odmenenie za úsilie zo strany vlády
-

- ▶ Aktívny marketing a propagácia daných lokalít
 - ▶ Snaha o ďalšie zvyšovanie návštevnosti v intenciách udržateľného rozvoja
 - ▶ Tvorba spoločných produktov s podnikmi cestovného ruchu v záujme aktívneho prístupu k návštevníkom – balíky služieb
 - ▶ Inšpirácia pozitívnymi príkladmi v zahraničí.
-

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ!

Andrej MALACHOVSKÝ

***Katedra cestovného ruchu
a spoločného stravovania***

EKONOMICKÁ FAKULTA

Univerzity Mateja Bela

v Banskej Bystrici

